

Rzepak ozimy

Powierzchnia uprawy rzepaku ozimego w naszym kraju według danych GUS wyniosła w ostatnich latach od 635 – 900 tys. ha, a w roku 2017 wyniosła 879,1 tys. ha, i była większa niż w roku poprzednim, w którym niektóre plantacje zostały zlikwidowane po wymarzeniu roślin. Największy areal uprawianego rzepaku znajduje się na terenie województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Rzepak ozimy jest bardzo ważną rośliną w płodozmianie zwłaszcza w gospodarstwach w których strukturze zasiewu dominują zboża. Aktualnie w Krajowym rejestrze znajduje się 140 odmian rzepaku, z czego 38 są to odmiany populacyjne i 102 odmiany mieszańcowe. W tej liczbie jest 19 odmian krajowych i 121 zagranicznych.

Tabela 1. Rzepak ozimy. Odmiany badane. Rok zbioru 2018.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru odmian w Polsce	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
populacyjne					
1	ES Valegro	2014		FR	Euralis Nasiona sp. z o.o. oddział w Polsce ul. Wichrowa 1a 60-449 Poznań
2	SY Ilona	2016	2019	CH	Syngenta Polska sp. z o.o. ul. Szamocka 8; 01-748 Warszawa
3	Bazalt	2016		PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146 63-740 Kobylin
4	Birdy	2016		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
5	Chrobry	2016	2019	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
6	Marcelo	2016		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
7	Quartz	2013		FR	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
8	Sherlock	2010		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
9	SY Rokas	2016		CH	Syngenta Polska sp. z o.o. ul. Szamocka 8; 01-748 Warszawa
10	Vapiano	2016		CH	Syngenta Polska sp. z o.o. ul. Szamocka 8; 01-748 Warszawa
mieszańcowe					
11	DK Expiro	2016	2019	FR	Monsanto Polska sp. z o.o. Al. Jana Pawła II 22, 00-133 Warszawa
12	Architect	2017		FR	Limagrain Central Europe Societe Europeenne; Spółka Europejska Oddział w Polsce ul. Rataje 164; 61 168 Poznań
13	Acapulco	2016		FR	Limagrain Central Europe Societe Europeenne; Spółka Europejska Oddział w Polsce ul. Rataje 164; 61 168 Poznań
14	Alasco	2017		FR	Limagrain Central Europe Societe Europeenne; Spółka Europejska Oddział w Polsce ul. Rataje 164; 61 168 Poznań
15	Anniston	2017		FR	Limagrain Central Europe Societe Europeenne; Spółka Europejska Oddział w Polsce ul. Rataje 164; 61 168 Poznań
16	Atora	2015		DE	Saaten – Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
17	Copernicus	2017		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
18	DK Exotter	2017		FR	Monsanto Polska sp. z o.o. Al. Jana Pawła II 22, 00-133 Warszawa
19	DK Expansion	2017		FR	Monsanto Polska sp. z o.o. Al. Jana Pawła II 22, 00-133 Warszawa
20	DK Expression	2016		FR	Monsanto Polska sp. z o.o. Al. Jana Pawła II 22, 00-133 Warszawa
21	DK Extract	2016	2019	FR	Monsanto Polska sp. z o.o. Al. Jana Pawła II 22, 00-133 Warszawa
22	Einstein	2017		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
23	ES Barocco	2017		FR	Euralis Nasiona sp. z o.o. oddział w Polsce ul. Wichrowa 1a 60-449 Poznań
24	ES Cesario	2016	2019	FR	Euralis Nasiona sp. z o.o. oddział w Polsce ul. Wichrowa 1a 60-449 Poznań
25	ES Impero	2016		FR	Euralis Nasiona sp. z o.o. oddział w Polsce ul. Wichrowa 1a 60-449 Poznań
26	Hamilton	2016		DE	Saaten – Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
27	INV 1165	2017		DE	Bayer Sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 158; 02-326 Warszawa
28	Kicker	2017		DE	Saaten – Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
29	Kuga	2015	2018	DE	Saaten – Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
30	Marcopolos	2012		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
31	Roberto KWS	2017		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
32	Sergio KWS	2017		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
33	Stefano KWS	2017		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul Chlebowa 4/8 61-003 Poznań
34	SY Florida	2015		CH	Syngenta Polska sp. z o.o. ul. Szamocka 8; 01-748 Warszawa
35	Tigris	2016	2019	FR	Monsanto Polska sp. z o.o. ul. Domaniewska 49 02-672 Warszawa
36	Alexander	cca			

Tabela 2. Rzepak ozimy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2018.

Miejscowość	SDOO Cicibór	ZDOO Bezek	SHR Palikije	SHR Ułhówek
Powiat	bialski	chełmski	lubelski	tomaszowski
Kompleks rolniczej przydatności gleby	żytni bardzo dobry	pszenny wadliwy	pszenny dobry	pszenny b. dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IIIb	II	IIIa	I
pH gleby w KCL	5,9	7,4	7,15	7,2
Przedplon	jęczmień ozimy	jęczmień jary	jęczmień jary	pszenica ozima
Data siewu	29-08	25-08	27-08	26-08
Obsada nasion (<i>szt/m²</i>)	50/60	50/60	50/60	50/60
Data zbioru	26-07	10-07	14-07	16-07
<i>Nawożenie mineralne</i>				
N na poziomie a ₁ (<i>kg/ha</i>)	202	180	151	206
P ₂ O ₅ (<i>kg/ha</i>)	62	60	20	40
K ₂ O (<i>kg/ha</i>)	87	90	30	90
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi (<i>l/ha</i>)	Siarczan magnezu 6kg	Kizeryt 50kg	Maximus Extra PK 1,2L Maximus AminoMikro 4,1L Basfoliar 12-4-6 8L Adob Bor 2L Adob Mangan 1L Nitrospeed 6,4L	Basfoliar Extra 8L Solubor 4kg
<i>Środki ochrony roślin</i>				
Herbicyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Command 480 EC 0,12L Buster 100 EC 0,4L Navigator 360 SL 0,3L	Metazanex 500 SC 2L Efector 360 CS 0,2L Jenot 100 EC 0,3L	Butisan Star Max 1,5L Leopard 0,7L Reglone 3L	Colzor Trio 3,5L Fusilade Forte 1L
Insektycyd (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Pyrinex 480 EC 0,6L Apis 200 SE 0,35L	Insodex 480 EC 0,6L Delux 050 CS 0,1L	Dursban 0,6L Karate Zeon 050 CS 0,12L Pyrinex 0,6L	Karate Zeon 050 CS 0,12L Mospilan 20 SP 0,12kg Proteus 110 OD 0,65L
Fungicyd -pierwszy zabieg (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Nie stosowano	Nie stosowano	Topsin 1L	Nie stosowano
Regulator wzrostu (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Nie stosowano	Nie stosowano	Nie stosowano	Nie stosowano
Inne zabiegi (<i>nazwa,dawka/ha</i>)	Nie stosowano	Nie stosowano	Nie stosowano	Nie stosowano

Tabela 3. Rzepak ozimy. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2018.

Lp.	Cecha	SDOO Cicibór	ZDOO Bezek	SHR Palikije	SHR Ułhówek
1	Przezimowanie (%)	100,0	88,5	89,3	86,9
2	Termin kwitnienia (dzień, m-c)	26-04	25-04	23-05	26-05
3	Termin dojrzałości technicznej (dzień, m-c)	06-07	22-06	24-06	26-06
4	Wysokość roślin (cm)	139,7	124,5	147,2	144
5	Ugięcie łanu (%)	96,0	93,9	100	100
6	Porażenie przez choroby				
7	- sucha zgnilizna kapustnych (%)	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Plon ziarna (dt z ha)	54,3	52,7	56,5	67,3

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9- oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1- najmniej korzystną , 5-średnią

Tabela 4. Rzepak ozimy. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2018.

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁			
		Cicibór	Bezek	Palikije	Ulhówek
Wzorzec, dt z ha		54,3	52,7	56,5	67,3
<i>populacyjne</i>					
1	ES Valegro	67	95	101	94
2	SY Ilona	95	91	106	101
3	Bazalt	82	87	79	96
4	Birdy	85	77	87	91
5	Chrobry	94	96	97	104
6	Marcelo	78	96	88	102
7	Quartz	92	92	86	103
8	Sherlock	68	97	93	97
9	SY Rokas	96	80	88	89
10	Vapiano	93	93	86	80
<i>mieszane</i>					
11	DK Expiro	109	105	111	111
12	Architect	114	106	106	101
13	Acapulco	100	97	102	108
14	Alasco	114	111	103	90
15	Anniston	111	102	99	104
16	Atora	89	99	101	109
17	Copernicus	114	106	105	105
18	DK Exotter	114	109	108	98
19	DK Expansion	103	113	112	116
20	DK Expression	111	107	104	97
21	DK Extract	101	113	109	98
22	Einstein	86	95	99	109
23	ES Barocco	115	103	108	99
24	ES Cesario	123	110	102	111
25	ES Impero	115	99	105	105
26	Hamilton	106	97	97	100
27	INV 1165	120	100	105	104
28	Kicker	104	95	105	100
29	Kuga	74	84	92	95
30	Marcopolos	81	97	88	91
31	Roberto KWS	120	111	104	94
32	Sergio KWS	111	105	105	85
33	Stefano KWS	114	106	108	102
34	SY Florida	91	110	106	110
35	Tigris	113	112	104	108
36	Alexander	94	104	102	92

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian,
a₁ – podstawowy poziom agrotechniczny,

Tabela 5. Rzepak ozimy. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru 2018, 2017, 2016.

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁				
		2018	2017	2016	2017-2018	2016-2018
Wzorzec dt z ha		57,7	55,6	44,7	56,7	52,7
<i>populacyjne</i>						
1	ES Valegro	90	92	95	91	92
2	SY Ilona	99	97		98	
3	Bazalt	87	98		92	
4	Birdy	85	104		94	
5	Chrobry	98	94		96	
6	Marcelo	91	91		91	
7	Quartz	94	82	101	88	92
8	Sherlock	89	91	94	90	91
9	SY Rokas	88	93		91	
10	Vapiano	87	94		91	
<i>mieszane</i>						
11	DK Expiro	109	104		107	
12	Architect	106				
13	Acapulco	102				
14	Alasco	104				
15	Anniston	104				
16	Atora	100	96		98	
17	Copernicus	107				
18	DK Exotter	107				
19	DK Expansion	111				
20	DK Expression	104	107		106	
21	DK Extract	105	111		108	
22	Einstein	98				
23	ES Barocco	106				
24	ES Cesario	111	105		108	
25	ES Impero	106	108		107	
26	Hamilton	100	109		104	
27	INV 1165	107				
28	Kicker	101				
29	Kuga	87	113	117	100	105
30	Marcopolos	90	102	102	96	97
31	Roberto KWS	106				
32	Sergio KWS	101				
33	Stefano KWS	107				
34	SY Florida	105	104	98	105	103
35	Tigris	109	116		113	
36	Alexander	98	106	106	102	103
Liczba doświadczeń		4	4	2	8	10

Wzorzec dt z ha – średnia z wszystkich badanych odmian

a₁ – podstawowy poziom agrotechniczny,

Tabela 6. Rzepak ozimy. Porażenie przez suchą zgniliznę kapustnych na przeciętnym poziomie agrotechniki a₁ – (odchylenie od wzorca). Lata zbioru 2018, 2017, 2016.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Sucha zgnilizna kapustnych w %	
			2018	2016-2018
Wzorzec (%)			0,0	0,0
Populacyjne				
1	ES Valegro	3	0,0	0,0
2	SY Ilona*	2	0,0	0,0
3	Bazalt*	2	0,0	0,0
4	Birdy*	2	0,0	0,0
5	Chrobry*	2	0,0	0,0
6	Marcelo*	2	0,0	0,0
7	Quartz	3	0,0	0,0
8	Sherlock	3	0,0	0,0
9	SY Rokas*	2	0,0	0,0
10	Vapiano*	2	0,0	0,0
Mieszane				
11	DK Expiro*	2	0,0	0,0
12	Architect	1	0,0	0,0
13	Acapulco	1	0,0	0,0
14	Alasco	1	0,0	0,0
15	Anniston	1	0,0	0,0
16	Atora*	2	0,0	0,0
17	Copernicus	1	0,0	0,0
18	DK Exotter	1	0,0	0,0
19	DK Expansion	1	0,0	0,0
20	DK Expression*	2	0,0	0,0
21	DK Extract*	2	0,0	0,0
22	Einstein	1	0,0	0,0
23	ES Barocco	1	0,0	0,0
24	ES Cesario*	2	0,0	0,0
25	ES Impero*	2	0,0	0,0
26	Hamilton*	2	0,0	0,0
27	INV 1165	1	0,0	0,0
28	Kicker	1	0,0	0,0
29	Kuga	3	0,0	0,0
30	Marcopolos	3	0,0	0,0
31	Roberto KWS	1	0,0	0,0
32	Sergio KWS	1	0,0	0,0
33	Stefano KWS	1	0,0	0,0
34	SY Florida	3	0,0	0,0
35	Tigris*	2	0,0	0,0
36	Alexander	3	0,0	0,0
Liczba doświadczeń			4	8

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

*- średnia z lat 2016-2018

Tabela 7. Rzepak ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo – użytkowe odmian (odchylenie od wzorca).
Lata zbioru 2018, 2017, 2016.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Przezimowanie roślin (%)		Wysokość roślin (cm)		Ugięcie łanu (%)		Dojrzałość techniczna (dzień roku)	
			2018	2016-2018	2018	2016-2018	2018	2016-2018	2018	2016-2018
Wzorzec			97,1	95,9	132,5	138,5	95,8	96,4	178,0	187,3
<i>Populacvine</i>										
1	ES Valegro	3	0,2	-1,8	-9,5	-6,1	1,1	-0,1	0,0	0,5
2	SY Ilona*	2	0,2	0,0	-7,3	-5,4	1,1	0,5	0,4	0,7
3	Bazalt*	2	0,2	-1,8	-1,8	-0,8	-1,4	-0,7	-0,5	0,0
4	Birdy*	2	0,2	-0,9	-9,1	-8,8	2,6	1,3	-0,5	0,6
5	Chrobr*v	2	0,2	-0,9	-4,3	-5,9	1,6	0,8	0,2	0,4
6	Marcelo*	2	0,2	0,0	-3,1	-2,2	-2,9	-1,5	-0,6	-0,4
7	Quartz	3	0,2	-0,4	-6,0	-6,2	1,1	1,9	-0,5	-0,5
8	Sherlock	3	-0,8	-1,4	-1,5	-4,2	-1,9	0,9	-0,8	-0,7
9	SY Rokas*	2	-2,6	-2,2	-8,0	-6,1	2,1	1,0	0,2	-0,0
10	Vapiano*	2	0,2	-0,9	-8,0	-5,4	1,6	0,8	-0,6	-0,1
<i>Mieszzańcowe</i>										
11	DK Expiro*	2	0,2	1,0	4,2	6,5	-1,9	-1,0	0,7	0,7
12	Architect	1	0,2	0,2	7,0	7,0	-0,9	-0,9	0,2	0,2
13	Acapulco	1	0,2	0,2	2,0	2,0	0,6	0,6	-0,3	-0,3
14	Alasco	1	0,2	0,2	3,4	3,4	0,6	0,6	-0,1	-0,1
15	Anniston	1	0,2	0,2	3,7	3,7	0,6	0,6	-0,3	-0,3
16	Atora*	2	0,2	0,7	-4,3	0,7	0,6	1,7	0,2	0,5
17	Copernicus	1	0,2	0,2	2,9	2,9	1,1	1,1	-0,3	-0,3
18	DK Exotter	1	0,2	0,2	3,4	3,4	0,1	0,1	0,4	0,4
19	DK Expansion	1	0,2	0,2	13,2	13,2	-0,9	-0,9	1,0	1,0
20	DK Expression*	2	0,2	0,2	2,0	2,0	0,1	0,1	0,2	0,2
21	DK Extract*	2	0,2	1,0	4,4	5,8	-3,4	-1,7	0,4	0,0
22	Einstein	1	0,2	0,2	-1,8	-1,8	1,1	1,1	0,0	0,0
23	ES Barocco	1	-0,8	-0,8	5,5	5,5	-3,4	-3,4	0,0	0,0
24	ES Cesario*	2	0,2	-0,9	2,4	3,5	0,1	0,0	-0,5	-0,2
25	ES Impero*	2	-0,8	0,5	3,7	0,2	-2,4	-1,2	0,5	0,0
26	Hamilton*	2	0,2	0,0	2,2	-0,4	1,1	0,5	0,4	-0,1
27	INV 1165	1	0,2	0,2	1,7	1,7	-2,4	-2,4	0,4	0,4
28	Kicker	1	0,2	0,2	1,4	1,4	2,1	2,1	0,0	0,0
29	Kuga	3	0,2	0,7	-2,6	5,1	0,6	1,4	-0,1	-0,3
30	Marconolos	3	0,2	0,7	2,0	6,3	0,6	1,7	-0,6	-0,2
31	Roberto KWS	1	0,2	0,2	6,4	6,4	-0,4	-0,4	0,7	0,7
32	Sergio KWS	1	0,2	0,2	0,0	0,0	1,1	1,1	0,2	0,2
33	Stefano KWS	1	0,2	0,2	2,7	2,7	-0,4	-0,4	0,0	0,0
34	SY Florida	3	0,2	-0,1	-6,1	-1,3	0,6	0,1	-1,0	-0,6
35	Tigris*	2	0,2	-0,9	-1,3	2,2	1,1	0,5	0,5	0,6
36	Alexander	3	0,2	1,1	0,9	-0,5	0,6	0,4	-0,5	-0,1
Liczba doświadczeń			4	8	4	8	2	7	2	6

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

*- średnia z lat 2017-2018

